

MATKAKERTOMUS

8. - 10.8.2017, ISAE-kongressi (International Society for Applied Ethology)

Kongressin aiheena oli "understanding animal behaviour", eli eläinten käyttäytymisen ymmärtäminen. Punaisena lankana oli ajatus, että parantaaksemme eläinten hyvinvointia, on meidän **tunnettava eläinten luontaista käytöstä**. Erityisesti eläinten tunnetilat sekä stressireaktiot ovat viime vuosina olleet kiinnostuksen kohteena. Esityksiä oli useita, joten poimin tähän muutamia, jotka jäivät erityisesti mieleen tai mietityttämään.

Avajaisissa korostettiin tutkijoiden, tuottajien sekä teollisuuden yhteistyön merkitystä, kun tuotantoeläinten hyvinvointia halutaan pysyvästi kehittää. On mieluummin tavoiteltava pieniä askeleita, jotta moni eläin hyötyy, kuin liian suuria harppauksia, joita kuluttaja ei ole valmis maksamaan.

Peter Teglberg Madsen piti ensimmäisen luennon. Hänen mukaansa meidän kuuluisi pitää huolta niin lemmikkien, tuotantoeläinten, kuin myös villieläinten hyvinvoinnista. Hän korosti, että lajin selviytyminen hengissä ei vielä kerro, että lajin olosuhteet ovat riittävän hyvät.

Brasilialainen Maria Camilla Ceballos esitti kliinisen tutkimuksen, jossa tutkittiin henkilökunnan koulutuksen merkitystä eläinten, tässä tapauksessa naudan, käsittelyssä. Tutkimus toi esille sen, miten työntekijöiden väsyessä loppupäivää kohti, eläinten käsittely muuttui kovakouraisemmaksi ja henkilökunta myös hermostui helpommin. Taipumus tähän oli pienempi, jos työntekijät olivat saaneet koulutusta eläinten käsittelystä ja käyttäytymisestä. Tämä on hyvä muistutus myös klinikka-ärkeen, jossa uskon kiireisyyden vaikuttavan vahvasti potilaiden käsittelyyn.

Henkilökohtaisesti minua kiinnosti erityisesti tutkimus hevosten tunnetilasta rutiinikäsittelytilanteissa. Tutkimuksessa arvioitiin lämpökameraa käyttäen kokevatko hevoset satuloinnin sekä ihmisten rapsuttelemisen miellyttävänä vai ei (Jenna Kiddie et al.). On tiedossa, että epämiellyttävät tapahtumat aktivoivat enemmän oikeaa aivopuoliskoa, kun taas miellyttävät tapahtumat aktivoivat vasenta aivopuoliskoa. Kyseessä on niin sanottu lateralisaatio. Pilottitutkimuksessa mitattiin lämpö hevosen silmistä sekä korvista. Kun hevoset satuloitiin, nousi oikean silmän ja korvan lämpö, kun taas rapsuttelun yhteydessä vasemman silmän ja korvan lämpötila nousi. On mielestäni aika surullista, että koulutamme hevosia niin, että ne kokevat satuloinnin (ja varmasti ison osan meidän harrastuksestamme) epämiellyttävänä. Olisikin hienoa pystyä vastaavalla tutkimuksella osoittamaan, että tilanne voisi olla toisin, mikäli käytetään hevoselle miellyttäviä koulutusmetodeja.

Helena Telkänranta esitti tutkimuksen, jossa määriteltiin eroja kissan elekielessä riippuen siitä, syövätkö kissat jotain tuttua ja maittavaa vai jotain uutta tai jopa jotain selkeästi epämiellyttävää. Jos ruoka ei ollut kissaa miellyttävää, liikuttivat kissat korviaan useammin nopeasti taakse ja takaisin, nuolivat nenäänsä ja

kehoansa sekä heiluttivat häntäänsä. Jos kissat löysivät mieluisasta ruuasta tabletin, he tiputtivat ruoan useammin suustaan. Tutkimuksen tavoitteena oli edesauttaa maittavien lääkkeiden kehittämistä. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että kissaa ei helposti huijata: vaikka tabletti olisi täysin mauton tai jopa hyvänmakuinen, on kissa silti epäluuloinen! Keskustelua herättikin ajatus, että voisi olla parempi kehittää kissoille nestemäisiä lääkkeitä, milloin se vaan on lääkkeen kannalta mahdollista.

Ruotsalainen tutkimus osoitti selkeästi, että isoimmat kuljetuskopat aiheuttavat automatkan aikana koirille vähemmän stressiä, ja ovat myös turvallisempia. (Lena M. Skånberg).

Oli hienoa kuulla, että lähestymistapani kissan käsittelyyn sai jälleen tieteellistä tukea. Tutkimuksessa verrattiin eri käsittelytyylien vaikutusta kissan stressitasoon eläinlääkäriin vastaanotolla. Selkeästi vähiten stressaava on niin sanottu passiivinen kiinnipitäminen, jossa kissasta pidetään mahdollisimman vähän kiinni. Suurimman stressin aiheutti kissan kiinnipitäminen kyljellään, jolloin kaikista neljästä jalasta kiinni pitäen kissa pakotettiin olemaan paikoillaan. Myös niskasta kiinnipitäminen aiheutti stressiä – myynnissä olevien ”klipsien” käyttäminen vielä käsin kiinni pitämistä enemmän. (Carly Moody et al.).

Kiitokset SEP-ryhmälle matkan mahdollistamisesta ja siitä, että sain avartaa katsettani oman arjen ja työn ulkopuolelle!

Tuulia Appleby